

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลของมลภาวะจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อสุขภาพของประชาชน
ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ผู้เขียน นางนงคันทน์ สภาวะจันทร์

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกุล กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ผลของมลภาวะจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อสุขภาพของประชาชนในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน และศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากมลพิษบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 292 คน และใช้แบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน และกองสาธารณสุขเทศบาลตำบลบ้านกลาง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เห็นว่า โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมลำพูนประเภทอาหารและเครื่องดื่ม ก่อปัญหาด้านสุขภาพแก่ชุมชนประชาชนมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ โรงงานประเภทอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์จักรยานยนต์ มลพิษที่ประชาชนได้รับมากที่สุด คือ อากาศเป็นพิษ โรงงานปล่อยให้มีกลิ่นเหม็นจากสารเคมีไปสู่ชุมชน และมีฝุ่นละอองมาก

ผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชน ร้อยละ 44.5 ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน โดยมีอาการเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ เช่น ภูมิแพ้ หอบหืด และระบบหมุนเวียนโลหิต เช่น ปวดศีรษะ มึนชา หน้ามืด เป็นต้น นอกจากนี้ประชาชนยังเกิดอาการหวาดระแวง และกลัวว่าจะได้รับผลกระทบจากมลพิษที่ถูกปล่อยจากนิคมอุตสาหกรรม เกิดภาวะความเครียด ไม่สบายใจที่ต้องอาศัยอยู่โดยรอบนิคมอุตสาหกรรม และไม่กล้าที่บริโภค อุปโภคน้ำบาดาลหรือน้ำจากแหล่งน้ำในชุมชน เพราะกลัวว่าจะมีสารพิษตกค้างในน้ำ

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ประชาชนที่อาศัยโดยรอบนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการตรวจเช็คระบบการกำจัดของเสียจากโรงงานทั้งในและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมเป็นประจำต่อเนื่องทุกสัปดาห์ มีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด เปิดโอกาสให้ตัวแทน ผู้นำชุมชน เข้าร่วมตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมด้วยทุกครั้ง มีการจัดโซนเขตนิคมอุตสาหกรรมให้ชัดเจน ห่างไกลจากบ้านเรือนประชาชนไม่น้อยกว่า 1,500 เมตร ไม่ควรปล่อยให้มีการขยายโรงงานอุตสาหกรรมในเขตบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงกับบ้านเรือนของประชาชน และควรให้ความสำคัญในการดำเนินการจัดการกับโรงงานที่ปล่อยของเสียและมลพิษออกจากโรงงานมาสู่ชุมชนอย่างจริงจัง โดยมีการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงยิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการทั้งหมดจำนวน 5 แห่ง พบว่า สถานการณ์ปัญหามลพิษบริเวณนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนยังคงมีอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนแต่เกิดจากระบบการจัดการของเสียและมลพิษของโรงงานไม่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับการดำเนินการตรวจสอบ ควบคุมดูแลของหน่วยงานราชการยังขาดประสิทธิภาพด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลควบคุม ขาดความเคร่งครัด และเอาจริงเอาจังกับโรงงานที่กระทำ ความผิด จึงส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมลักลอบปล่อยของเสียและมลพิษมาสู่ชุมชนโดยรอบ

การจัดการขยะและขยะอันตราย ยังพบปัญหาการแพร่กระจายขยะอันตรายในชุมชนรอบเขตนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากการลักลอบนำบรรจุภัณฑ์ที่บรรจุสารอันตรายออกไปจำหน่าย ขาดระบบคัดแยกขยะอันตราย การขนส่งและกำจัดที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงขาดการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและปริมาณของเสียอันตรายที่มีประสิทธิภาพ ด้านมลภาวะทางน้ำ พบว่า มีการลักลอบปล่อยน้ำเสียจากโรงงานสู่น้ำกวัง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักที่ใช้ในการอุปโภค บริโภคของประชาชนที่อาศัยโดยรอบนิคมอุตสาหกรรม ส่งผลให้คุณภาพแม่น้ำกวังทั้งอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใดๆได้ นอกจากการคมนาคม ด้านมลภาวะทางอากาศ พบว่า ปัญหามลภาวะทางอากาศของจังหวัดลำพูนส่วนใหญ่เกิดบริเวณเขตอุตสาหกรรม โดยเป็นภาวะที่อากาศมีก๊าซ CO SO₂ ฝุ่นละออง คิวดีดำ รวมทั้งกลิ่นรบกวนจากโรงงานอุตสาหกรรม และฟาร์มปศุสัตว์

Independent Study Title	Impact of Industrial Pollution on People's Health in the Northern Industrial Estate	
Author	Mrs. Nongnuch Sawachan	
Degree	Master of Arts (Political Economy)	
Independent Study Advisory Committee	Associate Professor Dr. Kosum Saichan	Chairperson
	Associate Professor Seksin Srivatananukulkit	Member

ABSTRACT

A study on the impact of pollution from industrial factories on the health of people in the area of the Northern Industrial Estate. The research objective is to study the state of the pollution problem that is arising in Lamphun Province's Northern Industrial Estate and the effect it is having on the local population. The study asked questions to compile information from 292 people in Tambon Ban Glang, Amphoe Muang, Lamphun Province. Additionally, personnel from related agencies were interviewed, including the Lamphun Province Northern Industrial Estate Office, the Lamphun Province Industrial Office, the Office of Natural Resources and the Environment, and the Public Health Department of Tambon Ban Glang.

The study found that population that lived around the Northern Industrial Estate felt that the food and beverage factories in the Estate caused the most health problems for the community. The next most problematic factories were industrial electronics and motorcycle parts factories. The main type of pollution encountered was air pollution. Factories also caused a bad chemical odor and dust particles in the community.

It was found that pollution from the Northern Industrial Estate had affected the health of 44.5 percent of those polled, in the way of symptoms of respiratory diseases such as allergies and asthma. They also encountered problems with the blood circulation system such as headaches, dizziness, flushing of the face, and so on. In addition to these problems, a great deal of mistrust and fear that their health will be affected by industrial pollution has arisen in the community, causing a stressful and uncomfortable situation that they must reside in the area

surrounding the Industrial Estate. They do not dare to consume groundwater or other sources of water in the community for fear of toxic water.

Due to the problems that have arisen, people that reside around the Northern Industrial Estate felt that related working agencies should carry out strict weekly checks of the factories' waste disposal systems both inside and outside the Industrial Estate, and provide the opportunity for community leaders to join in every inspection. Also, there should be a clearly defined industrial zone at least 1,500 meters away from any residences and no further industrial expansion should be allowed in populated areas. Furthermore, it is important to carry out a vigorous program to manage factories that send pollution into the community.

From interviews with officials from 5 government agencies, it was found that the pollution situation in Lamphun Province's Northern Industrial Estate is still a problem. All the problems are caused by the factories' having inefficient pollution management systems. Government agencies still lack efficiency in operations, inspections, controlling, and overseeing the factories that send out pollutants. There is a lack of cooperation and integrity among the factories, some of which secretly release waste products and pollution into the surrounding community.

In the area of managing garbage and hazardous waste, it was found that there is still a problem of hazardous waste spreading into the community around the Industrial Estate due to containers of toxic waste being secretly released. Companies do not have proper methods of separating, transporting, and eliminating toxic waste, including lacking a method of accurately and efficiently inspecting the types and amounts of hazardous waste. In the area of water pollution it was found that there was illegal dumping of industrial waste water into the Guang River, which is the main source of water for the people residing in the Industrial Estate area, and which has caused the water quality of the river to decline substantially. The people cannot make good use of the water in any way besides transportation. As far as air pollution, it was found that the majority of the air pollution problems in Lamphun were found in the industrial zone, including CO SO₂ gas particles, black smoke and a disturbing smell from industrial factories and livestock farms.